

PREFACE

Serials surpass all other publications in complexity, instability and diversity of their forms and formats. Harmonizing activities of national bibliographic services and ISSN agencies is one of the most important tasks being solved currently by the ISSN International Centre, which has devised a strategic plan for the 2000-2004 period reviewed in this publication. This plan introduces a broadened scope of serials, which will make an essential impact on the rearrangement of serial processing cycle, that had existed in libraries up to the present, and will contribute to the creation of electronic resources' archives and control systems.

Problems related to the cataloging of serials are discussed in the article "Presentation of the Revision of the ISSN Manual. Cataloging Rules" by Alain Roucolle in which he presents the results achieved jointly by three main communities (AACR, ISBD(S) and ISSN) in the field of harmonizing cataloging rules and subsequently bringing ISSN records closer to the national bibliographic records.

An international conference on bibliographic control problems was held on 25-27 November 1998 in Copenhagen. The most consequential achievement of the conference was the recognition that electronic publications are a significant part of every nation's heritage, which must be archived and preserved on legal deposit basis for the future generations.

Finland was one of the first countries, which had gained substantial experience in the field of archiving and long-term preservation of electronic resources and, at present it has the lead in development of legislation on cataloging electronic documents, presenting them to users and protecting the copyright. Therefore a paper by Juha Hakala from Helsinki University Library, dealing with delivery methods of the legal deposit of electronic resources and their accessibility to the users has been published in this issue. The other publication of Juha Hakala "Uniform Resource Names"- is dedicated to the problem of urgent identification of electronic resources. It is known that permanent and unique identifiers, such as ISSN, ISBN, ISMN, URN, play the utmost important role in document identification including bibliographic control, document search, exchange, etc.

It has been already written in previous issues that the computerisation not only essentially changed the structure of the bibliographic record, but also provided wider search possibilities according to the authority records. The usage of authority records on international scale could be expanded provided the agreement on introducing ISADN was reached. So far, this issue remains an object of discussion at international forums and in various IFLA Working Groups. Nevertheless, some important problems of international authority records exchange have been solved. It is a topic of the article by the member of Editorial Board of our Journal Mima Willer "The Work Seeking International Access to Authority Data Records".

The preparation and publishing of the national retrospective bibliography is a research work demanding great efforts and may take decades. Ringailė Bogušytė analyses the results of this work in her paper "Preparatory Results of the Lithuanian Retrospective Bibliography Series A "Knygos lietuvių kalba" (*Books in the Lithuanian Language*). In 2000 a four-volume control list "Lietuviškieji slapyvardžiai" (*Lithuanian Pseudonyms*) was finished. One of the compilers of this fundamental work, Jonas Mačiulis in his article "Lithuanian Pseudonyms: Conclusions and Problems" analyses the circumstances and conditions regarding the preparation of this publication, the scope and structure of the material, estimates its social and scientific significance and reveals its shortcomings. Comments by Irena Bartašienė and Vytautas Armonas referred to "Lithuanian Pseudonyms" are included. No less significant is the publication of national retrospective bibliography "Knygos lietuvių kalba, 1918-1940" (*Books in Lithuanian Language, 1918-1940*) which has been published for several years in separate issues. Alma Daugaravičienė in her paper "Lithuanian Books of the Years 1918-1940" analyses publishing of books in this period.

The editors are grateful to Mima Willer, Juha Hakala, Alain Roucolle and the ISSN International Centre for permission to publish their articles in this Journal.

Regina Varnienė

UDK 655.535.28

ISSN tinklo 2000-2004 metų strateginis planas

Plano tikslas

ISSN tarptautinis centras (TC) šiuo metu dirba vadovaudamasis 1995-2000 metų planu. Norėdamas sukurti tokias pačias strategines direktyvas pirmiems ketveriems naujojo amžiaus metams, ISSN TC 1999 m. spalio mėn. surengė keletą susitikimų, norėdamas surinkti medžiagą iš ekspertų, tinklo dalyvių bei TC personalo. Šių diskusijų pagrindu ir buvo sukurtas šis strateginis planas. Jis turėtų pateikti požiūrį į informacinę terpę, kurioje egzistuos ISSN, ir į ISSN ateitį. Jame pateiktos aukšto lygio strateginės kryptys ir struktūra veiklos planui parengti.

Šio strateginio plano auditoriją sudaro ISSN tinklo nariai (tiek organizacijos, tiek asmenys). Vadovaujančioji taryba, centrų direktoriai, TC personalas, ISSN tinklo partneriai ir informacinės bendruomenės, su kuria bendrauja ISSN TC, nariai.

Šis strateginis planas yra dinamiškas dokumentas, kuris gali keistis. Jis sudarytas taip, kad būtų lengvai susiejamas su veiklos planu. Planas prasideda ISSN misijos apibrėžimu, kurį sąlygoja numatoma aplinka (išorinė ir vidinė), kurioje jis bus vykdomas, ir vadovavimo principai, kuriuos nustato Vadovaujančioji taryba. Ateities terpė pateikta kaip svarbiausias momentas. Priedą sudaro smulkesnės ir papildomos kryptys, kurios padeda suprasti strateginį planą ir yra diskusijų dėl strategijos pasekmė. Plane pristatomi konkretūs tikslai ir uždaviniai. Veiklos planas bus sukurtas vadovaujantis šiomis strateginėmis kryptimis.

ISSN tinklo misija yra teikti priemones ir paslaugas, susijusias su tęsiamųjų (continuing resources) išteklių unikaliu identifikavimu, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo leidžiami praeityje, egzistuoja dabar, ar bus išleisti artimiausiu metu, nepriklausomai nuo leidinio laikmenos. Pagrindinė priemonė yra unikalių ir pastovių identifikatorių, vadinamų tarptautiniais serialinio leidinio numeriais, suteikimas.

Serialinių leidinių kūrimas, leidimas, vartojimas, tyrimai ir t. t. patiria didžiulius pokyčius, ir panašu, kad 2000-2004 metais tas procesas tęsis, o gal dar ir pagreitės.

Serialinių leidinių aplinka

Apimties pasikeitimas: nuo serialinių leidinių prie tęsiamųjų išteklių

AACR, ISBD(S) ir ISSN kolektyvai, vykdydami suderinimo darbus, sukūrė naujus apibrėžimus, turinčius didelės įtakos ISSN apimčiai. Ji turėtų būti išplėsta ir apimti tęsiamuosius išteklius. „Tęsimieji ištekliai“ yra apibrėžiami kaip bibliografiniai ištekliai, kurie leidžiami nepaisant laiko ribų ir kurių leidimo pabaiga iš anksto nenumatyta. Tęsimieji ištekliai apima serialinius leidinius ir integruotus išteklius. Serialinis leidinys leidžiamas atskiromis dalimis; integruotas leidinys yra periodiškai ar nuolat atnaujinamas arba papildomas. (Pastaba: citata iš Suderinimo susitikimo baigiamojo pranešimo.) Nors ISO standartas nepakeistas, tikimasi, kad bus vadovaujama Suderinimo susitikimo rekomendacijomis. Vykdydamas jo pagrindinius principus, ISSN tinklas taip pat turi praplėsti medžiagos, kuriai suteikiamas ISSN, apimtį. Tai turi didžiulę reikšmę ir keičia ISSN vartojimo galimybes.

Leidybos kryptys ir mokslinio bendradarbiavimo kaita

Atsirandant naujoms antraštėms ir įvairioms leidinio versijoms, toliau didės unikalių tęsiamųjų išteklių skaičius. Vystysis nauji leidybos, ypač elektroninės, formos ir būdai, tokie kaip įvairių laikmenų ir interaktyvi leidyba. Toliau didės pavadinimų, ypač populiariosios literatūros, skaičius. Dėl to sparčiai didės ISSN skaičius, nes kiekvienam leidinio variantui, laikmenai ir t. t. privalo būti suteikiamas naujas ISSN.

Keisis redakciniai ir leidybos procesai, o tai turės įtakos ISSN ir visų kitų išvestinių produkto identifikatorių vartojimui. Sistemos taps labiau integruotos ir tvarkomos elektroniniu būdu, reikės žymėti straipsnio kelią nuo rankraščio iki galutinio išleidimo.

Suinteresuotų asmenų vaidmens kaita

Keičiasi pagrindinių ISSN, bibliotekų ir bibliografinių duomenų bazių vartotojų vaidmuo. Kadangi šių pagrindinių

suirėtuosiu asmenų vaidmuo gali mažėti ar kisti, be to, prie jų prisidės naujų vartotojų ISSN tinklui svarbu padaryti taip, kad tie naujieji suinteresuoti asmenys apie šį tinklą žinotų ir suprastų jo naudą. Būtina jiems garantuoti, kad ISSN ir toliau bus vartojamas ir vystysis kaip tęsiamųjų išteklių unikalūs identifikatoriai.

Daugės užsakymų sandorių, pagrįstų elektronine prekyba. Norėdami teikti paslaugas elektroninės prekybos pagrindu, užsakymų agentai toliau kurs antrines paslaugas (katalogus) ir tvirtesnes sandoriais grindžiamas sistemas. Šioms sistemoms reikės unikalaus identifikatoriaus tiek žurnalo antraštei, tiek straipsniui. Tai ir sudaro ISSN galimybę būti pastebėtam tos visuomenės dalies, kuri mažai apie jį žinojo.

Abiem atvejais, norėdamas patenkinti vartotojų poreikius, ISSN tinklas privalo pateikti pastovią identifikavimo sandarą. Pastovumas negalimas be užbaigtumo, tikslumo, patikimumo ir paprastumo.

Bibliotekų ir informacijos vadybos kryptys

Tarptautinis serialinių leidinių vadybos standartizavimas ir bendradarbiavimas tarp bibliotekų, leidėjų ir prenumeratos agentūrų bei jų viduje akivaizdžiai didėja, vis labiau įtraukdamas į šiuos procesus ISSN.

Vienos bibliotekos laiko skaitmeninės medžiagos privalomą saugojimą savo pareiga, kitos - ne. Tai padidins ISSN tinklo galimybę per nacionalinių bibliotekų technologinį procesą išplėtoti ISSN teikimo aprėptį.

Išsiplėtus ISSN apimčiai, padidėjęs medžiagos kiekis užguls bibliotekas ir ISSN nacionalinius centrus, kurie turės suteikti leidiniams ISSN. Tai gali atsilipti teikimo kokybei ir sumažinti dalies vartotojų pasitikėjimą ISSN sistemos tobulumu.

Šiuo metu ISSN yra teikiamas remiantis nacionaline privalomojo egzemplioriaus pristatymo sistema, dėl to gali atsirasti daug tęsiamųjų išteklių, kuriems ISSN nebus suteikti. Norint šito išvengti, reikės sukurti kitus, netradicinius ISSN teikimo būdus.

Tęsis bibliotekų skaitmenizavimo procesai. Panašu, kad bus siekiama dalintis skaitmeniniu turiniu taip, kad išlaidos skaitmenizavimui nebūtų dubliuojamos. ISSN padės identifiкуoti šią dokumentų gausybę.

Pagrindinės problemos bibliotekoms skaitmeninėje terpėje bus sutvarkyti skaitmeninių dokumentų archyvavimą ir saugojimą, intelektinės nuosavybės teises, sumažinti takoskyrą tarp tų, kurie jau turi prieigą ir galimybę naudotis skaitmenine informacija, ir tų, kurie jos neturi, toliau palaikyti technologijos pranašumus.

Skaitmeninės bibliotekos ir informacijos jungtis

Elektroniniai žurnalai turės pastovias hiperjungtis tarp informacijos straipsniuose ir dokumentų, iš kurių jie ima

informaciją. Pastovumas šioje terpėje taps dar svarbesnis.

Informacijos jungimo technologijos taps vis labiau automatizuotos, ir jungtys bus kuriamos tuoj pat. Šių technologijų vartojimas pagerės, nes bus sukurtos URN vardo erdvės, kurios padės teikti įvairias informacines paslaugas.

Bibliotekos kurs jungtis tarp tradicinių serialinių leidinių katalogo įrašų ir straipsnių įrašų. Straipsnių įrašai bus prieinami sudarius atitinkamus susitarimus su leidėjais, antrinių paslaugų tarnybomis ir prenumeratos agentais.

Vartotojų kaita

Pasikeis ISSN vartotojai, dėl to keisis jiems reikalingų produktų ir paslaugų tipai. Dalis bibliotekų, nacionalinių bibliografijų ir duomenų bazių kūrėjų ir toliau vykdys tradicines funkcijas, tokias kaip saugojimas, paieška. Netradiciniai vartotojai reikalaus produktų ir paslaugų, kurios bus daugiau susijusios su nebibliotekinėmis funkcijomis: elektronine prekyba, mažmenine ir didmenine prekyba, prenumeratos vadyba ir kt.

Kai automatizuotos sistemos bus užbaigtos, pastovios, turės duomenų struktūras ir kokybės kontrolę, bus galima ISSN informaciją vartoti be žmogaus įsikišimo.

Prieigos problemos

Vartotojams bus vis sunkiau nustatyti, kurie tęsiamieji ištekliai yra prieinami tinkle.

Skirtingi vartotojai reikalaus skirtingų priėjimo prie ISSN registro būdų. ISSN registras gali būti prieinamas ir suprantamas vartotojams per trečiųjų šalių paslaugas.

Pasaulinė aplinka

Aplinką, kurioje ateityje turės veikti ISSN tinklas, veikia ir bendresnės, pasaulinės aplinkos pasikeitimai.

Visame pasaulyje atsiranda daugiau interneto jungčių. Ateinančios kartos internetas pasižymės didesniu greičiu ir naujomis paslaugomis.

Viena iš galimybių jungtis yra skaitmeninė terpė. Ji pateikia mechanizmą, leidžiantį sujungti tinkle individus ir organizacijas, nepriklausomai nuo laiko ir erdvės. Tokioms išskaidytoms organizacijoms kaip ISSN tinklas bus lengviau veikti virtualiu būdu.

Toliau vyks laikmenų kaita. Šiuo metu labiau mėgstamus CD-ROM diskus pakeis kitos laikmenos, o šias ateityje pakeis dar kita technologija. Todėl yra svarbu stebėti atitinkamų technologijų raidą.

Besiplečianti elektroninė prekyba vis labiau taps verslo plėtojimo priemone. Atsiranda geresnių jos vartojimo būdų. Tęsiamųjų išteklių terpę veiks vieno produkto principas, kaip įprasta elektroninei prekybai. Tiesioginiams vartotojams gali būti prieinama daug leidinių, tačiau

daugeliu atvejų labiau perkami bus straipsniai, o ne žurnalo antraštė ar leidinys.

Technologijų, politinių pozicijų, privalomojo egzemplioriaus ir ISSN teikimo procedūrų bei vertinimo atžvilgiu ISSN tinkle ir toliau bus didelė išteklių įvairovė. Politiniai poslinkiai turės įtakos ISSN tinklo organizacijoms. Kai dėl politinių neramumų arba ekonominių nesklandumų bus vėluojama mokėti mokesčių registrai, gali prireikti imtis įvairių priemonių informacijai į šį registrą įtraukti, kad jis būtų kiek galima išsamesnis.

Pagrindiniai principai

Remiantis tuo, kas buvo svarstoma Direktorių susitikimo ir Tarybos sesijos metu, sudarytas strateginių klausimų sąrašas. Taryba peržiūrėjo juos ir, kur įmanoma, parengė atsakymus, siekdama suformuluoti pagrindinius principus.

ISSN apimtis bus išplėsta įtraukiant tęsiamuosius išteklius.

TC ir tinklo nariai turėtų ir toliau dalyvauti standartizacijos organizacijų, peržiūrinių serialinio leidinio apibrėžimą, darbe. Reikia stengtis išlaikyti tokį ISSN apibrėžimą, kuris sutiktų su kitais standartais.

Bibliografinė apskaita turėtų būti ribojama tiek, kiek to reikia pagrindinei ISSN identifikavimo misijai palaikyti.

Turėtų būti teikiamos tokios paslaugos, kurios atitinka viso tinklo ir misijos nuostatas.

Prie tinklo, kur įmanoma, turėtų prisijungti nauji nacionaliniai centrai, o tiems centrums, kuriuos reikia sustiprinti, turėtų būti suteikta parama.

Svarbi strateginė kryptis yra bendradarbiavimas ir partnerystė su įvairiomis suinteresuotomis grupėmis ir atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis.

ISSN yra visuomeninis produktas. Nemokamos paslaugos visuomeninėje sferoje turi būti derinamos su mokamomis paslaugomis.

Ateities perspektyvos

ISSN naudos visi, kas juo suinteresuoti (pvz., elektroninė prekyba, archyvavimo paslaugos), ir jis bus matomas vartotojams kaip priemonė, bei nematomas teikiant paslaugas. ISSN pagerins paslaugas ir sąveiką tarp jų leidybos/vartojimo grandyje. Tai bus reikšminga informacijos gyvavimo ciklo vadybos dalis.

Interesai, tikslai ir uždaviniai

A. Taikymo sritis ir tikslas

A.1. Išplėsti ISSN taikymo sritį:

- A.1.1. Apibrėžti ISSN taikymo sritį, iš anksto galvojant apie naujas leidinių rūšis, kurios gali atsirasti ateityje. Nustatyti apibrėžimus, kurie tiktų tiems leidiniams

bei jų vartotojams (t. y. apibrėžti, kam gali būti suteikiamas ISSN) ir kurie neprieštarautų atitinkamiems standartizavimo organizacijų sprendimams.

A.1.2. Nustatyti, kokį poveikį taikymo srities išplėtimas turės tokiems netradiciniams ištekliams kaip tinklo svetainės, duomenų bazės ir pan. Nustatyti ISSN teikimo šioms leidinių grupėms prioritetus ir palaiapsniui imtis šių prioritetų.

A.1.3. Rasti būdus, kaip, išsiplėtus taikymo sričiai, sumažinti našta nacionaliniams centrums ir Tarptautiniam centrui.

A.2. Užtikrinti ISSN vartojimą periodinių leidinių ir kitų tęsiamųjų išteklių unikaliam identifikavimui:

A.2.1. Skatinti ISSN vartojimą elektroninėje terpėje.

A.2.2. Aktyviai dalyvauti standartizavimo veikloje ir nacionaliniuose bei tarptautiniuose bibliotekinių susivienijimuose.

B. Registras: priežiūra ir kokybė

B.1. Siekti išsamumo identifikuojant serialinius leidinius.

B.2. Teikti ISSN ir užtikrinti, kad jie kuo greičiau patektų į ISSN registrą:

B.2.1. Nustatyti bendras problemas ir padėti rasti sprendimus toms šalims, kurioms trūksta patirties išsamiai ir laiku perduoti ISSN į registrą.

B.2.2. Sukurti standartus ir priemones, kurios leistų suinteresuotiems asmenims savarankiškai teikti ISSN kai kurių rūšių leidiniams, nustatyti jų galiojimą bei siųsti juos tiesiai į ISSN registrą, neapsunkinant nacionalinių centrų, bet ir nesumažinant jų galimybių rinkti nacionalinės leidybos produkciją.

B.2.3. Pagerinti keitimąsi duomenimis tarp nacionalinių centrų ir TC.

B.3. Užtikrinti ISSN įrašo ir jame esančių bibliografinių duomenų kokybę, tinkamą leidinio identifikavimui.

B.4. Peržiūrėti metaduomenis, kurie padėtų įgyvendinti pagrindinę ISSN misiją ir įvairius jo projektus.

C. ISSN tinklas

C.1. Sustiprinti ir išplėsti ISSN tinklą:

C.1.1. Skatinti naujų nacionalinių centrų kūrimą.

C.1.2. Padėti jau veikiantiems nacionaliniams centrums ir stiprinti juos, rengti atitinkamus mokymus ir teikti reikiamas priemones.

C.1.3. Padėti Tarptautiniam centrui ir stiprinti jį, rengiant kompetentingus personalo mokymus bei teikiant atitinkamas priemones, įrangą ir technologijas.

C.2. Pagerinti bendravimą tinklo viduje.

D. Vartotojai, paslaugos, produktai

D.1. Sukurti naujus ISSN vartotojus:

D.1.1. Sukurti naujas paslaugas ir prioritetus

- modifikuojant produktus, kurie tenkintų vartotojų poreikius.
- D.1.2. Tarnauti esamiems ir būsimiems vartotojams, teikiant jiems reikalingus produktus ir paslaugas, suderinamas su pagrindine serialinių leidinių identifikavimo misija.
- D.2. Sukurti „paslaugos“ koncepciją:
ISSN tinklo produktas yra ISSN ir ISSN registro įrašai, todėl ISSN vartotojai reikalauja pagalbos vartojant šį produktą ir jį papildančių paslaugų. Tendencija plėstis turėtų būti viena iš vartotojui skirtų paslaugų.
- D.2.1. Apibrėžti paslaugų, kurias ISSN tinklas teikia savo vartotojams, lygius; turėti tokį tinklą, kuris imtųsi atsakomybės teikti šių lygių paslaugas.
- D.2.2. Įtvirtinti paslaugos koncepciją tinklo viduje.
- D.3. Palengvinti sąveiką tarp kitų paslaugų bei informacijos išteklių ir jų vartojimą:
- D.3.1. Diegti ISSN, kaip URN skiriamosios gebos dalį.
- D.3.2. Diegti ISSN, kaip priemonę serialinio leidinio ir kitų tęsiamųjų išteklių skaitmeninių archyvų vietai nustatyti.
- D.3.3. Diegti ISSN, kaip sandorių identifikatorių.
- D.3.4. Sukurti tokį „ISSN Online“, kuris teiktų paslaugas, padedančias susisiekti su leidėjais, prenumeratos agentais ir kitomis organizacijomis, susijusiomis su periodiniais tęsiamaisiais ištekliais.
- D.3.5. Padėti sukurti jungtis, kuriose ISSN būtų standartinės citatos dalis.
- D.3.6. Reklamuoti ISSN registro vartojimą kaip priemonę standartizuotiems tęsiamiesiems ištekliams tvarkyti tarptautiniuose mastu.
- D.3.7. Šalia įprastinio ISSN suteikimo sukurti papildomų paslaugų, kurios sustiprintų „ISSN Online“ sistemą.
- D.4. Tiekti nuolat atnaujinamus produktus:
- D.4.1. Užtikrinti, kad ISSN produktai bei priemonės (ISSN registras ir vidinės priemonės, „ISSN Online“, „ISSN Compact“, tinklo svetainė, OSIRIS ir kt.) atitiktų svarbiausių technologijų raidos lygį.
- D.4.2. Teikti duomenis įvairiais vartotojui reikalingais formatais.
- E. Diegimas ir bendravimas
Besikeičiant dabartinių vartotojų, tokių kaip duomenų bazių kūrėjai ir bibliotekininkai, vaidmeniui ir įtraukiant naujus kolektyvus, tokius kaip trečiojo pasaulio šalių pardavėjai ir netradiciniai leidėjai, yra svarbu propaguoti ISSN ir su jo privalumais supažindinti gausesnę informacinę bendruomenę.
- E.1. Sukurti ISSN rinkodaros strategiją.
- E.2. Populiarinti ISSN ir informuoti apie ISSN misiją:
- E.2.1. Pagerinti bendradarbiavimą su įvairiais suinteresuotais asmenimis ir vartotojais, įskaitant leidėjus, prenumeratos agentus, bibliotekas ir t.t.
- E.2.2. Pagerinti ISSN numerio matomumą įvairiuose produktuose.
- F. Bendradarbiavimas ir partnerystė
- F.1. Veikti kartu su tarptautinėmis standartizavimo grupėmis, leidėjų ir kt. organizacijomis kuriant papildomus bendradarbiavimo modelius ir užtikrinant suderinamumą tarp ISSN ir kitų standartų.
- F.2. Veikti kartu su tarptautinėmis bibliotekų, leidėjų ir kt. organizacijomis kuriant tolesnio bendradarbiavimo modelius ir užtikrinant darbų pasiskirstymą tarp ISSN ir kitų grupių sistemų ir paslaugų.
- F.3. Bendradarbiauti su kitomis susijusiomis identifikavimo sistemomis.
- G. Finansavimas ir kainos
Vadovaujantis principu, kad pagrindinė ISSN informacija yra visuomeninis produktas ir turėtų būti teikiama nemokamai, reikia nustatyti papildomus metinių pajamų, reikalingų tinklo plėtrai, šaltinius. Reikėtų stengtis šias pajamas gauti už papildomas paslaugas iš vartotojų, kurie gali ir nori už jas mokėti.
- G.1. Užtikrinti, kad mokesčio dydis būtų prieinamas šalims dalyvėms.
- G.2. Kurti alternatyvius finansavimo mechanizmus.
- G.3. Tobulinti kainų politiką.
- H. Vadovavimas ir bendroji TC politika
- H.1. Kurti ir tobulinti planavimo procesus ir priemones:
- H.1.1. Sukurti strateginį (veiklos) planą, kuris galėtų būti lengvai modifikuojamas atsižvelgiant į nuolatinius aplinkos pasikeitimus.
- H.1.2. Ieškoti galimybių susieti strateginį planą su TC laiko ir kainų apskaitos sistemomis.
- H.2. Įkurti patariamąją suinteresuotų asmenų (leidėjų, prenumeratos agentų ir kt.) grupę.
Siekiant pagerinti paslaugų, naudingų įvairioms suinteresuotoms grupėms, kūrimą ir padažnėjus bendravimui bei susitikimams su šiomis grupėmis, turėtų būti suformuota patariamoji grupė. Ši grupė padės ISSN tinklui priimti sprendimus, veiks kaip ISSN interesų gynėjas bendruomenėje ir stiprins ryšius tarp ISSN ir suinteresuotų grupių.

PRIEDAS - SMULKUS KOMENTARAS APIE SERIALINIUS LEIDINIUS IR PASAULINĘ APLINKĄ

Serialinių leidinių aplinka

Serialinių leidinių kūrimas, leidimas, vartojimas, tyrinėjimas ir pan. patiria esminius pokyčius, kurie, atrodo, tęsis ir dar paspartės 2000-2004 metais.

ISSN taikymo srities pasikeitimai

AACR, ISBD(S) ir ISSN kolektyvai, vykdydami suderinimo darbus, sukūrė naujus apibrėžimus, turinčius didelę įtakos ISSN apimčiai. Ji turėtų išsiplėsti ir apimti tęsiamuosius išteklius. „Tęsimieji ištekliai“ yra apibrėžiami kaip bibliografiniai ištekliai, kurie leidžiami nepaisant laiko ribų, neapibrėžta laiką. Tęsiamuosius išteklius sudaro serialiniai ir integruoti leidiniai. Serialinis leidinys yra leidžiamas atskiromis dalimis; integruotas leidinys yra periodiškai ar nuolat atnaujinamas arba papildomas. Kol nepakeistas ISO standartas, tikimasi, kad bus laikomasi Suderinimo susitikimo rekomendacijų. Vadovaudamasis jo nurodymais, ISSN tinklas taip pat turi išplėsti leidinių, kuriems suteikiamas ISSN, apimtį. Tai atveria dideles galimybes ISSN naudojimui ir pritaikymui.

Integruotus išteklius gali sudaryti tradiciniai serialiniai leidiniai, jei jie yra nuolat papildomi *on-line*. Straipsnių rinkiniai gali būti leidžiami ne kaip paketai, vadinami „leidiniu“, bet kasdien arba net kas valandą. Pakeisti skaitmeninę medžiagą bus taip paprasta, kad bus galima dažniau atnaujinti *on-line* žurnalus. Tai gali atrodyti kaip spaudos klaidų sąrašas arba komentarai. Rezultatas bus labiau panašus į duomenų bazę negu į leidinį.

Be to, ir kiti informacijos objektai, kurie šiuo metu yra leidžiami pastovios formos, pvz., monografijos, taps tęsiamaisiais. Jie bus skelbiami elektroniniu būdu ir nuolatos atnaujinami, turės daug variantų, įskaitant recenzentų ir skaitytojų komentarus.

Tinklo svetainės taip pat bus periodiškai atnaujinamos ir, remiantis šiuo apibrėžimu, galėtų būti vadinamos tęsiamaisiais ištekliais. Tačiau daugelyje tinklo svetainių nėra svarbios informacijos. Reikės sukurti nurodymus, kurie padėtų atrinkti tinklo svetainės ir nustatyti jų apimtį. Pagrindinė svetainių apimtis, kurią galima laikyti tęsiama, yra pagrindinis leidinys. Bibliografinius elementus, kuriuos tradiciniu būdu išleistai medžiagai vartoja nacionalinės bibliotekos, palaikančios ISSN registrą, taip pat nelengva perkelti į tinklo terpę. Tam gali reikėti naujų metaduomenų standartų.

Leidybos kryptys ir mokslinio bendradarbiavimo pasikeitimai

Tęsiamųjų išteklių skaičius augs, atsirandant naujoms

antraštėms ir įvairialypėms versijoms. Leidyba, ypač elektroninė, išsivystys į naujas formas ir žanrus, tokius kaip kelių laikmenų ir interaktyvūs leidiniai. Dėl to atsiras leidinių keliuose laikmenose, spausdintoje ir elektroninėje. Toliau didės naujų populiarios literatūros pavadinimų skaičius. Technologija suteiks galimybę skirtingų interesų grupės suskirstyti pagal sritis ir įpročius; taip atsiras įvairūs leidinių (ypač laikraščių) variantai. Tai reikš, kad bus suteikiama daugiau ISSN, nes ISSN suteikimo politika reikalauja suteikti naują ISSN laidai, versijai, laikmenai ir t. t.

Plėsis išvesties duomenų pritaikymas ir personalizavimas. Kai atsiras pritaikymo galimybė, individualus asmeninių tinklalapių pritaikymas leis padidinti „atstumą“ tarp tiesioginių vartotojų, leidėjo ir žurnalo antraštės. Tai padaro žurnalo antraštę ir patį leidinį labiau matomą.

Redakcinių ir leidybos procesų pasikeitimai paveiks ISSN ir bet kurio išvestinio straipsnio identifikatoriaus vartojimą. Daugeliu atvejų leidėjams reikia identifikatorių, kurie keliautų su leidiniu per visą jo gyvavimo ciklą nuo sukūrimo iki archyvavimo. Toks keliavimas yra ypač svarbus, kai leidėjas sukuria dokumentą ir įveda jį į elektroninio spausdinimo tarnybinę stotį, kurioje jis yra prieinamas įvairiai klientūrai įvairiais gamybos etapais (rankraštis, išspausdintas leidinys, nauja laida ir pan.). Tai darys įtaką ISSN ir jo vedinių naudojimui.

Plėsis priešpublikacinės (elektroninės) leidybos paslaugos. Stengdamosi atsisakyti mokslo leidinių leidybos kontrolės ir sumažinti kainas organizacijoms (panaikinant arba sumažinant lapo kainas, suteikiant nuolaidas arba nemokamą prieigą bendradarbiaujančioms įstaigoms), organizacijos vengia tradicinės leidybos. Vis daugiau mokslininkų patys pateikia savo medžiagą į tinklą, apeidami tradicinę leidybą ir bibliotekas. Elektroninės leidybos paslaugų gausėjimas didins šių integruotų išteklių bibliografinio standartizavimo, kurį teikia ISSN, poreikį.

Suinteresuotų asmenų vaidmenų kaita

Keičiasi pagrindinių ISSN vartotojų - bibliotekų ir bibliografinių duomenų bazių - vaidmenys. Toliau tęsis pirminės ir antrinės leidybos integravimas. Dauguma leidėjų jau sukūrė bibliografinius duomenis, kuriuose yra indeksai, palengvinantys prieigą prie jų elektroninių išteklių, o mokslinės organizacijos ir smulkūs leidėjai labai sparčiai seks jų pavyzdžiu. Jiems padės trečiosios šalys (*on-line* prekiautojai, bibliografijos ir skaitmeninio archyvavimo įstaigos). Kadangi šių suinteresuotų vartotojų vaidmuo mažės, keisis arba prie jų prisidės kiti, ISSN tinklui bus svarbu, kad visi jie žinotų ir matytų jį. Reikia garantuoti, kad ISSN, kaip unikalus identifikatorius tęsiamiesiems ištekliams, išliktų ir būtų dar plačiau naudojamas.

Daugės elektronine prekyba grindžiamų užsakymų sandorių. Norėdami teikti elektronine prekyba grindžiamas

paslaugas, užsakymų agentai toliau kurs antrines paslaugas (katalogus) bei tvirtesnes sandorių sistemas. Šioms sistemoms reikia žurnalo antraštės ir straipsnio unikalios identifikatoriaus. Tai irgi galimybė ISSN kodui būti labiau matomam tos bendruomenės, kuri anksčiau mažai apie jį žinojo.

Bibliotekos ir informacijos vadybos kryptys

Vis labiau standartizuojant serialinių leidinių tvarkymą, stiprėjant bendradarbiavimui bibliotekų viduje ir tarp bibliotekų, leidėjų ir prenumeratos agentų tarptautiniu mastu, didėja ir ISSN dalyvavimas šiuose procesuose.

Kai kurios bibliotekos laiko skaitmeninės medžiagos privalomąjį egzempliorių savo įgaliojimų dalimi, o kai kurios ne. Tai ISSN tinklui sudarys galimybę per nacionalines bibliotekas išplėsti kodų teikimą didesnei medžiagos apimčiai. ISSN apimties išplėtimas padidins ISSN teikimo krūvį bibliotekoms. Jei dėl to jos nebeapreps visos medžiagos apimties, kils nepasitikėjimas ISSN sistemos tobulumu. Jei ISSN teikiamas remiantis tik tai privalomuoju egzemplioriumi, bus daug tęsiamųjų išteklių, kurie ISSN negaus. Kad to būtų išvengta, reikės kitų, netradicinių ISSN teikimo kelių ne per ISSN nacionalinius centrus.

Bus tęsiami bibliotekų skaitmenizavimo projektai. Greičiausiai bus stengiamasi dalintis skaitmeniniu turiniu, kad nebūtų dubliuojami skaitmenizavimo kaštai. ISSN padės identifikuoti dubliuojamus projektus.

Didžiuliai kiekiai elektroninių leidinių bus parduodami iš karto kelioms bibliotekoms. Pardavimas ir licencijavimas tebevyks grupuojant - einant nuo žurnalo antraščių pardavimo prie visų konkretaus leidėjo išleistų antraščių, kompiuterio sukomplektuotų į didesnius rinkinius. Bibliotekų konsorciumai skatins serialinių leidinių antraščių licencijavimą. Ateityje sumažės dėmesys žurnalo antraštei ir tomui (numerui). Tačiau šie apibendrinimai netaikytini informacijos vadybos praktikai, kadangi tarp mokslo ir prekybos sektorių yra didelių skirtumų.

Technologiniai ir ekonominiai modeliai pakeis organizacijų ir asmeninių užsakymų santykį. Pavieniai asmenys priklausys grupėms, kurios turi leidimą ir leidžia savo nariams naudotis svetainėmis arba kitais prenumeratos planais.

Pagrindinė problema bibliotekoms skaitmeninėje terpėje bus įtraukti skaitmeninį archyvavimą, saugojimą, intelektinės nuosavybės teises, panaikinti takoskyrą tarp turinčių prieigą bei galimybę naudotis skaitmenine informacija ir jos neturinčių, ir neatsilikti nuo technikos pažangos.

Skaitmeninės bibliotekos ir nuorodų jungtis

Elektroniniai žurnalai turės nuolatines hiperjungtis tarp

nuorodų straipsniuose ir dokumentų, į kuriuos jos nurodo. Pastovumas šioje terpėje taps dar svarbesnis, nes padės palaikyti jungtis. Tarp leidinių bus griežtai užkoduotos jungtys, traukiant rodyklę į nurodytą dokumentą. Jungtys gali būti sudaromos kaip užklauskos „paspaudus klavišą“, grindžiamos citatos turiniu ir nukreiptos į visą internetą arba per skiriamosios gebos paslaugą kaip tarpininką. Kiekvienai prieigai reikia skirtingo nuoseklumo bei nevienodų paslaugų. Leidėjui bus labai svarbu siekti žurnalo antraštės nuosavybės teisės, ypač jei jam, kaip patento savininkui, turi būti gražinti atskaitymai. Tačiau žurnalo antraštės ir santrumpos nebūna vienodos metų metus. Jos nėra standartas ir neleidžia efektyviai kurti jungtis vienu mygtuko paspaudimu. Šiuo atveju unikalūs straipsnių grindžiamas identifikatorius, į kurį įeina ISSN, gali pašalinti prieštaravimus.

Bibliotekos kurs jungtis tarp tradicinių serialinių leidinių katalogo įrašų ir straipsnio įrašų. Anksčiau, jei bibliotekos kataloguodavo serialinius leidinius, buvo kuriami serialinio leidinio antraštės įrašai. Tačiau bibliotekos katalogai yra kompiuteriniai, be to, yra priimti susitarimai dėl straipsnio bibliografinių įrašų bei visų tekstų bibliotekos duomenų apie egzempliorių, todėl jungtys kuriamos tarp bibliotekos duomenų apie egzempliorių ir bibliografinių ar visų tekstų paslaugų. Daugelis šių paslaugų yra prieinamos sudarius susitarimus su leidėjais, papildomų paslaugų teikėjais ir prenumeratos agentais. Bibliografinis įrašas ir visas tekstas gali egzistuoti bibliotekos kompiuterinėse sistemose arba būti pasiekiamas iš darbo vietos.

Vartotojų pasikeitimai

Šiuo metu pagrindiniai vartotojai yra bibliotekos, valstybinės bibliografijos tarnybos, suvestiniai katalogai, stambūs leidėjai, kai kurie duomenų bazių kūrėjai ir papildomų paslaugų teikėjai. Jie paprastai vartotoja ISSN kaip unikalų identifikatorių žurnalo antraštei. Jiems reikia paieškos paslaugų. Šios organizacijos kartu su kitais bibliografiniais duomenimis dažnai spausdina ISSN, skirtą patvirtinimui ir administravimui. Šiems vartotojams reikalingas paslaugas teikia tokie ISSN produktai kaip *on-line* ir CD-ROM diskai.

Esama ir netradicinių vartotojų, prie kurių prisiskverbti ISSN buvo sunku. Prie šių vartotojų priskiriami smulkūs prekiautojai, didmenininkai, pašto tarnybos, kuriems reikia brūkšnių kodų tęsiamiesiems leidiniams; prenumeratos agentai, leidėjai ir bibliotekos, kurie naudoja ISSN prenumeratos reikalams; smulkūs duomenų bazių kūrėjai arba netradiciniai leidėjai (ypač tie, kurie užsiima tik *on-line* leidyba). Čia ISSN paskirtis lieka unikalus identifikavimas, bet produktus ir paslaugas turi būti galima jungti su kitomis funkcijomis. Kai kuriais atvejais elektroninių leidinių leidėjams ISSN reiškia leidinio autorystę ir patvirtinimą.

Trečia vartotojų grupė yra automatizuotos sistemos, pvz., elektroninė prekyba, nuotolinis mokymas, kompiuterių naudojimas tinkle. Jai reikia produkto, kuris jau būtų sujungtas su kitomis sistemomis, automatiškai taikytų atitinkamas taisykles, būtų užbaigtas, operatyvus, pastovus ir taip sudarytas, kad galėtų veikti be žmogaus įsikišimo.

Prieigos problemos

Vartotojams bus vis sunkiau nustatyti, kurie tęsiamieji ištekliai yra prieinami tinkle.

Skirtingi vartotojai reikalaus skirtingų prieigos prie ISSN registro būdų. Daugelis sieks prieigos per trečiųjų šalių tarnybas, o tai padarys ISSN suprantamą vartotojui.

Intelektinė nuosavybė ir nuosavybės teisės

Per ateinančius kelerius metus toliau plėtosis nuotolinis mokymas. Šis paplitęs oficialaus ir neoficialaus mokymo metodas turės įtakos dviem sritims, susijusioms su elektronine leidyba: 1) intelektinės nuosavybės kontrolei, 2) pastoviam medžiagos archyvavimui ir vietos nustatymui skaitmeninėje terpėje.

Abiem atvejais reikia pastovaus identifikavimo ir skiriamosios gebos paslaugų. Kai studentai, fakulteto kolektyvas ir nuotolinio mokymo programos kūrėjai siekia apsirūpinti kurso medžiaga šioje terpėje, sunkiausia užduotis yra surasti medžiagos vietą, jos savininką ir gauti leidimus ja naudotis. Tai nauja galimybė ISSN registru.

Lyginamieji produktai ir paslaugos

Lyginamieji ar panašūs produktai ir paslaugos egzistuoja ir jų daugės. Į lyginamuosius produktus įeina ir kitos įvairaus smulkumo identifikavimo sistemos bei organizacijos, pvz., leidėjai, prenumeratos agentai ir interneto vadybininkai, kurie kuria savo tęsiamųjų leidinių identifikavimo mechanizmus. Sistemos ir produktai gali nesąveikauti tarpusavyje, bet jie išspręs staiga iškilusią elektroninių sandorių unikalios identifikavimo problemą.

Pasaulinė aplinka

Aplinkai, kurioje ateityje turi veikti ISSN tinklas, įtaką taip pat darys bendresnės pasaulinės aplinkos pasikeitimai.

Galimybė jungtis

Visame pasaulyje atsiradus daugiau interneto jungčių. Tikimasi, kad daugelio jų greitis padidės, kai pradės veikti naujos kartos internetas. Toliau didės tinklo talpa, prisidedant naujoms kompanijoms, daugelis jų bus suinteresuotos gauti naudos organizuodamos darbą tinkle. Bibliotekos bei kitos organizacijos toliau kurs prievadus,

tinklų sąsajos procesorius ir skaitmenines bibliotekas, kurios organizuos darbą tinkle ir aprūpins unikalios talpa.

Viena iš galimybių jungtis yra skaitmeninė terpė. Ji pateikia mechanizmą, įgalinantį sujungti asmenis bei organizacijas nepaisant laiko ir erdvės. Paslaugos šioje terpėje turi būti prieinamos 24x7 ir atspindėti vietas, kur galima pagreitinti prieigą.

Virtualioms organizacijoms bus lengviau dirbti, nes telekomunikacijos ir ryšiai palengvins verslo veiklą nepaisant laiko ir erdvės. Organizacijoms, kurios funkcionuoja kaip tinklas, tokioms kaip ISSN, bus lengviau veikti virtualiu būdu. Pagrindiniai barjerai bus ne techniniai, bet kultūriniai ir organizaciniai.

Technologija

Toliau keisis laikmenos, CD-ROM diskus pakeis kitos laikmenos, kurias ateityje išstums dar kita technologija. Tačiau tikimasi, kad tam tikrose srityse CD-ROM diskai liks pagrindinė platinimo priemonė.

Didesnio juostos pločio bei pigesni, bet didesnės skiriamosios gebos spausdintuvai leis vis daugiau naudotis spausdinimo galimybėmis. Manoma, kad užsakyti straipsniai bus siunčiami į vietinį spausdintuvą ar spausdinimo tarnybą papildyti spalvota grafika, multimedia ir t. t. Bevielis ryšys dar labiau paplis, tai leis padidinti nuotolį tarp informacijos vartotojų ir informacijos šaltinių. Tai iškels papildomų reikalavimų skirtingoms ryšio formoms, įskaitant garso bei vaizdo vietoje teksto. Tekstas turės būti labiau suspaustas, nes daugiau informacijos turės būti perduota per trumpesnę laiką ir turbūt mažesniais, telpančiais rankoje, prietaisais.

Ir toliau bus svarbu kontroliuoti tinkamų technologijų vystymąsi. Kas ateis po to? Kadangi mes žinome, kad dabartinės technologijos vystysis toliau, gali būti ir taip, kad „revoliucija“ įvyks 2001-2004 metų laikotarpiu. Tinklo atsiradimas jau yra tokia revoliucija. Tačiau būtina šiems pasikeitimams kiek įmanoma greičiau užbėgti už akių.

Elektroninė prekyba (mokestis ir licencijavimas)

Elektroninė prekyba labai išplis. Bus pradėtos diegti geriausios naujovės. Elektroninė prekyba ir toliau bus vystoma internete, tuo pačiu metu bus sėkmingai sprendžiama daugelis šiuolaikinių apsaugos, privatumo, procesų greičio problemų. Geriausios naujovės ir standartinės priemonės teikiant paslaugas per internetą, kuris pateikia duomenis apie produktus, taps įprastu dalyku. Papildomos paslaugos, kurias teikia tiek vyriausybės, tiek privatūs koncernai, taip pat persikels į internetą.

Elektroninė prekyba bus vis labiau priimtina kaip priemonė verslo reikalams tvarkyti. Kai ši prekyba integruosis į kasdieninį gyvenimą, mokestis už internete pateiktus produktus ir paslaugas (ir leidimas jais naudotis)

pasidarys labiau priimtinas. Nors vargu ar prieiga prie informacijos per bibliotekas bus nemokama, tikimasi, kad žmonės labiau įpras mokėti už šį patogumą - turėti informaciją pateiktą ant stalo.

Tęsimųjų išteklių terpei didelę įtaką darys vieno produkto principas, kuris yra įprastas elektroninėje prekyboje. Kadangi tiesioginiams vartotojams bus prieinamas didelis žurnalo antraščių skaičius, platinimas ir kai kuriais atvejais asmeniniai pardavimai vyks vieno produkto, bet ne antraštės užsakymo ar leidinio lygiu.

Politiniai poslinkiai

Technologijų, politinių pozicijų ir ekspertizės požiūriu ISSN tinkle ir toliau vyraus didelė išteklių įvairovė. Tačiau tinklas, kaip darbo terpė, daug prieinamesnis besivystančioms šalims, ir tai teiks nežymų suvienodinimo efektą.

Politiniai poslinkiai ir toliau veiks ISSN tinklo vadovaujančias organizacijas. Kadangi ISSN tinklas remiasi šalies dalyvavimu ir daugelis centrų duomenų įeičiai tinkluose užtikrinti yra įsikūrę nacionalinėse bibliotekose ar kitose vyriausybines organizacijose, net nedideli politiniai poslinkiai daro įtaką tinklo galimybei teikti paslaugas ir surinkti įėjus. Net geriausiais laikais finansiniai

ir personalo ištekliai bei prioritetai šalies viduje gali daryti tam labai didelę įtaką.

Vis didėja informacijos apie besivystančiose šalyse leidžiamus leidinius poreikis. Šių šalių leidinių skaičius ims didėti, kai bus lengviau pradėti leidybinę veiklą naudojantis elektroninėmis priemonėmis. ISSN TC jaučia, kad besivystančių šalių leidėjai ir autoriai yra labai suinteresuoti naudodami ISSN padaryti savo leidinius geriau pastebimus pasaulyje.

Politiniai pasikeitimai reikalauja iš ISSN TC didelio lankstumo. Kai politiniai neramumai ar ekonominiai nesutarimai verčia sulaukyti ir nutraukti mokesčio mokėjimą už naudojimąsi ISSN registru, gali prireikti kitų būdų informacijai į registrą įtraukti, kad jis būtų kiek galima išsamesnis. Šiuo atveju gali tekti pasitelkti UNESCO ir kitas organizacijas.

Kai naujos šalys įsijungia į tinklą, jos turi laikytis protokolų. Tačiau medžiaga dėl to bus gaunama pavėluotai. Čia tai pat reikėtų daugiau lankstumo.

Iš anglų k. vertė D. Petrauskienė

Versta iš: 13th Meeting of the General Assembly of the International Centre, Paris, 4-5 May 2000

„ISSN vadovo“ peržiūrėjimas. Katalogavimo taisyklės

Alain ROUCOLLE

Tarptautinis ISSN centras, 20, rue Bachaumont-75002 Paris, France, el. paštas: roucolle@issn.org

Įžanga

ISSN katalogavimo taisyklės serialiniams leidiniams identifikuoti pirmą kartą buvo išleistos 8-ąjį dešimtmetį, tuo pačiu metu kaip ir ISBD(S). Šie standartai sukurti daugiausia spausdintiems leidiniams tvarkyti. 9-ąjį dešimtmetį jie buvo peržiūrėti, pagrindinį dėmesį skiriant ISSN ir ISBD(S) taisyklių suderinimui. Tuo metu buvo pataisyta daugelis taisyklių ir pridėti nauji bibliografiniai laukai.

Leidinių ir išteklių naujose fizinėse laikmenose, ypač *on-line*, skaičiaus augimas privertė kurti naujas taisykles, o jau egzistuojančias pritaikyti tų leidinių, kurių neapima serijiško koncepcija, katalogavimui. Todėl svarbiausios bibliografų bendrijos (AACR, ISBD, ISSN) ėmėsi peržiūrėti katalogavimo standartus ir taisykles, kad būtų galima palengvinti elektroninių išteklių bibliografinį tvarkymą. Kitas šio peržiūrėjimo tikslas - rasti geriausią sprendimą, kaip suderinti skirtingus standartus. Šiuo metu yra aptariamai įvairių bendrijų siūlymai.

Suderinamumas: tikslai ir nauda

Bibliografų bendrijoms, ypač ISSN tinklui, labai svarbu pasiekti suderinamumą, kadangi daugelis nacionalinių centrų yra ir įstaigos, sudarančios įrašus leidiniams, kuriems skiriamas ISSN, bei įrašus valstybinei bibliografijai. Suderinamumas leistų vartoti tą patį bazinį įrašą nacionalinės bibliotekos katalogui ir ISSN registru. Taip padidėtų galimybės keistis įrašais nacionaliniu bei tarptautiniu mastu ir sumažėtų katalogavimo kaštai. Suderinamumo nauda taip pat labai gerai pajus bibliotekos bei bibliografinių duomenų vartotojai. Atsivers daugiau tarptautinio bendradarbiavimo ir projektų (jungtinių sąrašų) sudarymo galimybių. Tų pačių terminų ir apibrėžimų vartojimas suderintuose katalogavimo standartuose palengvins keitimąsi duomenimis ir bibliografiniais įrašais.

Internetas gali suteikti prieigą prie bibliotekų katalogų pasauliniu mastu, o turėdami vieną taisyklių rinkinį serialiniams leidiniams aprašyti tuose kataloguose vartotojai ir kataloguotojai, kurie bando identifikuoti elektroninius

išteklis ir nustatyti jų buvimo vietą, išvengs painiavos. Žinome, kad skirtingų bibliografų bendrijų atstovai, savo darbui dažnai vartojantys skirtingus standartus, turi tokius pat suderinimo poreikius ir uždavinius. Dabar ISSN tinklui, ISBD(S) ir AACR kolektyvams atsirado istorinė galimybė sueiti kartu ir, kiek įmanoma, suderinti katalogavimo taisykles. 2000 m. balandžio mėn. planuojama surengti šių trijų kolektyvų susitikimą suderinimo klausimu. Prieš šį susitikimą ALA konferencijos, rengiamos sausio mėnesį, metu įvyks ISBD(S) darbo grupės pasitarimas, o kovo mėnesį susitiks „ISSN vadovo“ peržiūrėjimo darbo grupė. Taip siekiama ne tik suderinti įvairių standartų turinį, bet ir peržiūrėti laiko ribas ir struktūras; visi trys standartai bus baigti peržiūrėti ir išleisti ateinančiais metais.

„ISSN vadovo“ peržiūrėjimo darbo grupė

Įgyvendindama nutarimą, priimtą 23-iajame ISSN centrų direktorių susitikime, „ISSN vadovo“ peržiūrėjimą pradėjo darbo grupė, sudaryta iš šių ISSN centrų atstovų:

F. Pellé (pimininkė), F. Boucheron (Prancūzija), J. Gazvoda (Slovėnija), A. Holmenmark (Švedija), G. Kark (Vokietija), R. Reynolds (JAV), J. Zajec (Kroatija) ir A. Roucolle (Tarptautinis ISSN centras). Dalyvauti kaip nariai korespondentai ir vykdyti darbo grupės uždavotus sutiko: E. Gazdag (Vengrija), B. Katrincova (Slovakija), S. Ojonen (Suomija), A. Persinaru (Rumunija), K. Singaas (Norvegija), S. Siriwongworawat (Tailandas), H. Zawado (Lenkija), A. Xiumin (Kinija) bei A. Androvic (Slovakija) ir T. Kawashima (Japonija).

Naujo „ISSN vadovo“ katalogavimo dalis turėtų būti išleista 2000 metais. Pirmojo posėdžio, įvykusio 1998 metų birželio mėnesį, metu darbo grupė apibrėžė peržiūrėjimo tikslus:

- pritaikyti katalogavimo taisykles serialiniams leidiniams naujose laikmenose;
- kiek įmanoma geriau suderinti katalogavimo taisykles su kitais standartais, kurie susiję su serialiniais leidiniais (AACR2 ir ISBD(S));
- papildyti „ISSN vadovo“ taisykles.